

25.8x30.17	1/3	1	עמוד	גלריה - הארץ	13/05/2025	94071285-6
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790						

נטע אחיטוב

באזל

בשבע שנים עבר חלפה מיכל לבקוביץ, ישראלית-שווייצרית תושבת באזל, ליד אחד משערי החומה העתיקה של העיר, שהיה מקושט לקראת האירוויזיון בדגלי כל המדינות המשתתפות בתחרות. היא תרה אחר דגל ישראל ולא מצאה אותו. לבקוביץ, מייסדת פסטיבל למוזיקה קאמרית יהודית בשם "מוזור רים", שהפך זה מכבר למוסד באוליאני אהוד ומוערך המתקיים כאן מדי שנה, התקשרה למישהו שהיא מכירה העובד עבור האירוויזיון כדי לשאול לפשר ההיעדרות הישראלית. לאחר בירור קצר הוא עדכן שתליית הדגלים לא היתה יוד מה של הנהלת האירוויזיון. אין להם מושג כמה מדובר. לבקוביץ לא אמרה נואש והתקשרה למחלקת התרבות של קנטון באזל, גם שם התנערו מכל קשר לדגלים.

אתגר באזל

128 שנה אחרי שהרצל ייסד בה את מדינת היהודים, נדמה שבאזל שמחה לארח את ישראל באירוויזיון – אבל מקווה להעביר שבוע שקט מאירועים ומחאות ולהתמקד במוזיקה

25.71x33.95	2/3	2	עמוד	הארץ - גלריה	13/05/2025	94071287-8
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790						

המשך מעמ' 1

הטלפון השלישי היה למחלקת שיפור פני העיר של עיריית באול וגם הם לא ידעו במה מדובר, אבל הכתיחה שיגיעו במהרה להסיר את הקישוט מהמרחב הציבורי מאחר שהוא לא קיבל אישור מאף גורם רשמי. כעבור כשעה הדגלים אכן הוסרו ונציג של העירייה התקשר באופן אישי ללבקוביץ עם בקשה שתעביר מסר לקהילה היהודית והישראלית בבאול שהעירייה, הקנטון והנהלת האירוויון לא נר קטים בעמדה פוליטית, לא מבצעים תעמולה בדרכים נסתרות או גלויות, ולו היו שואלים אותם הם לא היו מאשרים דבר כזה.

ואכן, בנמל התעופה של באול (היחיד בעולם השוכן על משולש גבולות ולכן שייך לשלוש מדינות – שווייץ, צרפת וגרמניה) תלויים דגלים של המדינות המשתתפות באירוויון ובהם גם דגלי ישראל. אפילו על מסוע המזוודות מופיע דגל ישראל בצורת לב מרקז, הסמל המזוהה עם האירוויון הנוכחי. גם כשהתפרסמה מחאת זמרי אירוויון לדורותיהם, יחד עם 24 חברי הפרלמנט האירופי וגופי שידור שונים לגבי השתתפות יש-ראל בתחרות השנה, אמר הבמאי השווייצרי של האירוויון שאין לו כל כוונה להחרים אף אחד ושהוא "מאמין שאירועים גדולים בספורט ובתרבות נועדו להראות לעיר לם איך הוא יכול להיות – ולא איך הוא נראה כרגע".

בסוף 2023 השתלטו כמה מפגינים פרו-פלסטינים על אולם באוניברסיטת באול, לא איפשרו לסטודנטים ולמרצים לנהל את שבוע הלימודים כסדרו ולבסוף פונו על ידי המשטרה

השווייצרים רוצים בכל מאדום שהתחרות תנוע על פסים חיוביים ולא שליליים. הסיסמה המתגוררת ססת מכל עבר מתחת למילה "אירוויון" היא "מוזיקה מאחדת אותנו". כחובבי מוזיקה על שלל הז'אנרים שלה, הבאוליאנים באמת מאמינים בזה. שווייץ הרשימה מית מבקשת להתנער מהפוליטיקה שנקשרה בקשר עבות לתחרות שירי הפופ האירופי פית ומקבלת כמה שנראה כשמחה אותנטית גם את המשלחת הישראלית. המשטרה מנסה למנוע התפרעויות והפגנות אלימות במרחב הציבורי ככל יכולתה, אבל מצד שני אווקה גם לערכים

באול. לא קטנה בשאיפותיה ובוודאי לא מנומנת צילום: Denis Balibouse/רויטרס; צילום השער: AFP/FABRICE COFFRINI

הבמאי השווייצרי של האירוויון אמר שאין לו כל כוונה להחרים אף אחד ושהוא "מאמין שאירועים גדולים בספורט ובתרבות נועדו להראות לעולם איך הוא יכול להיות – ולא איך הוא נראה כרגע"

במהלך שבוע האירוויון, נכון לעכשיו ידוע על שלוש הפגנות מתוכננות כאשר רק אחת מהן, שהתקיימה ביום ראשון במקביל למצעד המשלחות במרכז העיר, קיבלה אישור רשמי מהמשטרה והשתתפו בה כמה עשרות אנשים בלבד. השתיים האחרות יהיו מבחן למשטרת באול ויכולתה לאכוף את איסור ההפגנה שהשיתה באופן חריג. בעיתון המקומי "באולר צייטונג" נכתב בשבוע שעבר כי "בלתי אפשרי להעריך מי יגיע בסופו של דבר להפגנות האירוויון בבאול ובאיוזה היקף". ראשת אגף הביטחון של באול, סטפני איימן, הדגישה בראיון כי המשטרה רה "בקשר מתמיד עם הקהילה היהודית, לא רק בקשר לאירוויון... ביטחון הקהילה היהודית הוא אחת ממשמיות הליבה שלנו. עם זאת, משטרת באול אינה רוצה לאסור באופן מוחלט על הפגנות במהלך האירוויון. אנחנו מקיימים את חופש הביטוי ולא יכולים לאסור הפגנות באופן גורף למשך שמונה ימים".

איימן ציינה באותו ראיון במהלך שבוע האירוויון, נכון לעכשיו ידוע על שלוש הפגנות מתוכננות כאשר רק אחת מהן, שהתקיימה ביום ראשון במקביל למצעד המשלחות במרכז העיר, קיבלה אישור רשמי מהמשטרה והשתתפו בה כמה עשרות אנשים בלבד. השתיים האחרות יהיו מבחן למשטרת באול ויכולתה לאכוף את איסור ההפגנה שהשיתה באופן חריג. בעיתון המקומי "באולר צייטונג" נכתב בשבוע שעבר כי "בלתי אפשרי להעריך מי יגיע בסופו של דבר להפגנות האירוויון בבאול ובאיוזה היקף". ראשת אגף הביטחון של באול, סטפני איימן, הדגישה בראיון כי המשטרה רה "בקשר מתמיד עם הקהילה היהודית, לא רק בקשר לאירוויון... ביטחון הקהילה היהודית הוא אחת ממשמיות הליבה שלנו. עם זאת, משטרת באול אינה רוצה לאסור באופן מוחלט על הפגנות במהלך האירוויון. אנחנו מקיימים את חופש הביטוי ולא יכולים לאסור הפגנות באופן גורף למשך שמונה ימים".

שואלים את עצמם למה היה צריך את הסכנה הביטחונית הזאת? זאת הרי במה מושלמת להעברת מסרים באופן קיצוני, זה פחות ההפגנות מטרידות אנשים ומ"ווייץ ויותר החשש מפיגועים ומ"קרי אלימות. הקהילה היהודית שמחה ומצפה לתחרות, אבל במ"חון בבקשה לחזק את האבטחה סביב המוסדות היהודיים בעיר כמו בית הכנסת ומרכז התרבות". בשבועות האחרונים רחשו ברשתות החברתיות קבוצות פרו-פלסטיניות, שקוראות להפגין

מראות חסרי תקדים, שטלטלו רבים. בשבוע שעבר היה ניסיון דומה להשתלט על אולם באוניברסיטת ז'נבה, אבל הוא נקטע במהרה אחרי חצי יום. "ההשתלטות על אוניברסיטת באול על ידי מפגינים פרו-פלסטינים היתה שוק עבור רבים בבאול ובשווייץ בכלל, כי זה לא טיפוסי למקום. הרחנות לא מת" להטות כאן כמו בצרפת או בבריטניה", אמר פרופ' אריק פטרי, אחד מחוקרי האנטישמיות המובילים בעולם, ומרצה בחוג ללימודי יהדות באוניברסיטת באול, שנאלץ ללמד במשך כמה ימים תחת אבטחה. "מאז אירועי הקמ"פוס יש יותר חשש וחרדה בכל קשור לסוגיות יהודיות וישראליות". כשנשאל ספציפית על האירוויון הוא מתפקע מצחוק ואומר "מעולם לא חשבת שאצטרך להתניח לאירוויון במסגרת המחקר האקדמי שלי על אנטישמיות", אבל עונה בשמחה: "הרג" שות בקרב תושבי העיר כלפי התחרות מעורבים, רבים גאים לארח אותה בעירם, ואילו אחרים

השווייצרים של חופש ביטוי והזכות להפגין. התחושה היא של שיט בין המיצרים. שלשום התקיים מצעד המשלחות על מה שהוצג כשטיח הטרור קיז הארוך בעולם, ובזמן שיוכל רפאל צעדה עליו הונפו גם דגלי פלסטין רבים ונשמעו קריאות בגנות ישראל. אחד המפגינים אף סימן עם אצבעו על צווארו תנועת שחיטה ותאגיד השידור הציבורי הגיש נגדו תלונה למשטרה. האירוע והתלונה הישראלית למשטרה דוחו בעיתונים של באול, לצד דיווח על ההתרגשות שהפגינה הנציגה של שווייץ לאירוויון. כשרפאל צעדה על השטיח, עמד לצדה מאבטח, אבל היא השתתה בנינוחות למשך זמן מה לצד האנשים הרבים שנאו לברך אותה, חלקם מנופפים בדגלי ישראל.

רוחות סבירות

דגלי ישראל הם לא דבר חדש בבאול, הם הונפו בעיר כבר בסוף המאה ה-19, עוד לפני שהפכו לדגל רשמי של מדינה כלשהי. במהלך הקונגרס הציוני הראשון, שהתקיים במרכז באול ובו הכריז הרצל בגאווה "בבאול ייסדתי את מדינת היהודים", קושט המבנה בדגל כחול לבן עם מגן דוד במרכז. כון 125 שנה לאחר מכן, בשנת 2022, התקיימו בעיר חגיגות לציון אותו קונגרס ראשון ובמסגרתן יהודים מכל העולם ובכללם ישראלים רבים פקדו שלל פעילות לזיזות באין מפריע. ובכל זאת, אדוות 7 באוקטובר והמלחמה בעזה היו כה עוצמתיות, שהן הצליחו לחדור גם את המעטה היציב של באול הנייטרלית. בסוף 2023 השתלטו כמה מפגינים פרו-פלסטינים על אולם באוניברסיטת באול, לא איפשרו לסטודנטים ולמרצים לנהל את שבוע הלימודים כסדרו ולבסוף פונו על ידי המשטרה. המפגינים הפרועים סיפקו לתושבי העיר

קונגרס באול הראשון. "כאן ייסדתי את מדינת היהודים" צילום: לע"מ

ש-1,300 שוטרים יאבטחו את אירועי האירוויון שאותם צפויים לפקוד כחצי מיליון בני אדם. המשטרה גם הקצתה למשימה 40 מומחי סייבר, שיעקבו באופן דקדקני אחר מצלמות מעקב ותנועה ברשתות החברתיות. בשבוע שעבר פרסמו שירותי הביטחון וההצלה של קנטון באול תק"נת ביטחון חדשה, לפיה חל איסור להטיס רחפנים מעל העיר במהלך כל השבוע בליווי ההסבר הבא: "כוחות הביטחון נערכים לאיומים אפשריים שונים, כולל מתקפות טרור, סייבר או מחאות שיוצאות משליטה". אבל באותה נשימה הצהירה ראש מחלקת המבצעים שאין אינדיקציות מובהקות לתקיפה או פיגוע.

בניגוד לקריאות ההרגעה השורציות, אוהרות המל"ל הישראלי נשמעות הרבה יותר מאיימות: "אירועים בינלאומיים מסוג זה מהווים יעד מועדף לאיומים ומתקפות מצד גורמי טרור שונים", נכתב בהודעה שהפיץ, "בשנים האחרונות וביתר ברזל, מדינות וארגוני הטרור השונים (איראן, ארגוני ג'יהאד עולמי, חמאס וחזבאללה), פועלים במרץ על מנת לקדם פגיעה בישראלים ויהודים בארץ ובעיר לם... בשנה האחרונה אירעו כש-360 ווייץ הפגנות ואירועי מחאה אנטי-ישראלים, ויש להביא בחשבון כי אלו יתקיימו גם במהלך תחרות האירוויון".

כשהמל"ל כותב 360 הפגנות זה עלול להישמע מאיים, אבל עיי-קר המחאות בשווייץ כוללות הנת פת דגלי פלסטין וקריאה לסיום המלחמה. דוגמה לכך אפשר לראות במחאה נגד פסטיבל "מוז'מורים" היהודי. לבקוביץ מספרת שמאז 7 באוקטובר מתנגדי מדיניות ממשלת ישראל בעזה שלחו מכתבים לבאי הפסטיבל ולתומכיו עם בקשה שיחשבו על הילדיו המתים, הפצועים והרעבים בעזה בזמן שהם מאוינים למוזיקה. היא מעולם לא קיבלה איום מפורש או התראה מהמשטרה על ניסיון לפוצץ את הפסטיבל או להזיק למשתתפיו. עוד מחאה טיפוסית לשווייץ היא עטיפת פסלי חוצות בדגלי פלסטין וכאפיות. כך קרה בהפגנה ביום ראשון. המלבושים הוסרו מהם על ידי המשטרה עוד באותו הערב. הקהילות הישרא-לית והיהודית בבאול סערו בשעות אחר הצהריים של יום ראשון, אבל את הבאוליאנים עניין משהו אחר לגמרי באותו יום – קבוצת הכדורגל המקומית, פ.צ. באול, וכ"תה באלילות שווייץ ורחובות העיר הוצפו באוהדים, שדחקו מהמרחב הציבורי את אנשי האירוויון ויחד איתם גם את התגרות הפוליטיות שלהם.

אלה שכן בלטו סיפרו שזה אחד האירוויונים המאורגנים ביותר שהם נתקלו בו עד כה. חבריה של ארבעה אוסטרים ועוד תייר אחד מאירלנד שנהגו מהשמש האביבית של באול, סיפרו שהם הופתעו במיוחד מהפתיחות השווייצית ומהשמחה של המקוריים לארח. "טקס שטיח הטרקו

17.39x23.16	3/3	3	עמוד	גלריה - הארץ	13/05/2025	94071286-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790						

האחרונות גם פטריטיות לאומית, אבל כל זה לא מבהיל את המקור מיים. "מבחינה תרבותית באול היא עיר בסדר גודל גדול", אומר פליקס הרי, שווייצר תושב באול, מוזיקאי ומפיק פסטיבלי מוזיקה ברחבי שווייץ. "נכון שהאירוויון הוא אירוע בקנה מידה רחב, אבל באול מסוגלת להתמודד עם זה, האנשים כאן מאוד מזמינים ופתוחים ותופים את עצמם כמי שנמצאים, גיאוגרפית ורגשית, בלב יבשת אירופה".

פרופ' פליקס הרי. חשש וחרדה
צילום: Gregor Brändli

מיכל לבקוביץ. נקראה לדגל
צילום: לירון אראל

היה הטוב ביותר שראינו עד עכשיו, הרבה יותר ממאלמו וליבר פול", אמר יאן מאוסטרליה. הם עצמם לא מתעניינים בפוליטיקה והם מאוכזבים שהתחרות הולכת למקום הזה, אבל מצד שני "שמח"נו לראות שמשטרת באול אפשרה להפגנה פרו פלסטינית להתקיים שלשום, היא היתה מאוד מכובדת ובשליטה והם מקווים שזו תהיה רמת המחאה גם בהמשך".

ערוכה ליותר מזה

ראוי להתעכב גם על באול עצמה. מתגוררים בה פחות מ-200 אלף תושבים, מדברים בה דיאלקט משונה של גרמנית, היא יקרה להחריד והאישי היחיד המפורסם שיצא ממנה בשנים האחרונות, בפער זמן ניכר אחרי קודמו – המתמטיקאי הנודע ג'ייקוב ברנולי, בן המאה ה-17 – הוא טניסאי בריא בנפשו, איש משפחה ואהוב על הבריות, הטניסאי רוג'ר פדרר, שהגיע למעמדו הרם בזכות עבודה קשה ולא בעקבות שערוריות סקס, סמים או רוקנרול. כל הנתונים הללו עשויים להוביל למסקנה מתבקשת, אך שגויה, שבאול היא עיירה קטנה ומנומנמת.

פרופ' אריק פטרי: "הרגשות בקרב תושבי העיר כלפי התחרות מעורבים, רבים גאים לארח אותה בעירם, ואילו אחרים שואלים את עצמם 'למה היה צריך את הסכנה הביטחונית הזאת?'"

האירוע הגדול ביותר בבאול הוא ה"פאסטנאכט", קרנבל רחוב מטורלל, שנמשך 72 שעות ברצף ומתקיים בכל שנה מאז המאה ה-14. במהלכו הופכים רחובות באול למצעד תחפושות, מוזיקה ואמנות יצירתיים להדהים. קברי צות של אנשים, הנקראות "קלי-קוט", צועדות יחד בתחפושות מרהיבות תחת תמה מסוימת, מנגנות על תופים וחליליות ומחלקות סוכריות לעוברים ושבים. כך עשו גם הוריהם, סביהם וסבי סביהם. קליקה אחת, ששמה יצא ברשתות החברתיות בקרנבל השנה, צעדה ברחובות באול עם כובעי אצבע משולשת שכוונו אל עבר קריקטורה עצומה של טראמפ. הקרנבל כולל גם שירים נ"י טיריים חסרי רחמים ונעדרי נ"י מוס על מצב העניינים. בתום שלושת ימי הקרנבל נוספת לטור פוגרפיה של באול שכבה עבה של קונפטי, אריות ממתקים ונ"י ולי גוף למיניהם. כל מי שחווה פאסטנאכט בבאול יודע שאירוח אירוויון קטן על העיר הזאת, היא ערוכה להרבה יותר מזה.

היא אכן קטנה בממדיה הפיזיים, אבל כלל לא קטנה בשאיפותיה ובוודאי שלא מנומנת. מת. באול היא מרכז תרבותי שר קק. יש בה את מספר המוזיאונים הגדול ביותר בעולם פר נפש – אמנות, קומיקס, טבע, אדריכלות ועוד – וחלקם נחשבים למוצלחים בתחומם. אליהם מצטרפים פסטיבלים אמנות רבים מכל סוג אפשרי בכל שנה כמעט בכל ימות השנה. מתקיימים בה לדוגמה יריד האמנות הנודע בעולם "ארט-באול", או פסטיבל רב-ז'אנרי בשם

יובל רפאל שלשום בבאול. הרשימה בחזרות על הבמה צילום: AFP/FABRICE COFFRINI